

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/4 6. uri popoldne.

Štev. 192.

V Ljubljani, v četrtek 21. avgusta 1884.

Letnik XII.

Katoliška cerkev varuje družbinsko prostost narodom.

Kolikokrat se piše danes: cerkev je sovražna prostosti, kjer vlada ona, ondi je sužnost domá. Res da, ona je nasprotna prostosti, po kakoršni hrepeni današnje pokvarjeno ljudstvo; naspotna je prostosti našega veka, ki hoče preko vseh naravnih in božjih postav hoditi po poti popolne samovoljnosti ter ima pred očmi podobo: sezidati si prekrasno palačo, v kateri bi bilo dovoljeno in nedovoljeno razkošje domá, v kateri naj bi se šopirila razbrzdanost in neomejena mesena prostost. Tako napčne prostosti seveda cerkev ne more trpeti. Ali pravi prostosti je ona prijateljica; ona je, rekel bi, mati družbinske prostosti. Skusimo si ta stavek malo natančneje ogledati in ga prevdariti, spoznali bomo, da je resničen.

I.

Stari paganski vek državljanske in družbinske prostosti ni poznal. Celó največji filozofi (umoslovci), ki so se pečali s političnimi vprašanji, so prišli do zaključka: človeška veljava ne veljá nič, država je vse, človek z vsem se jej mora popolnoma podvreči. Kaj sledi iz takega načela? Bili so nekako prosti tisti, ki so se podredili državni oblasti; na drugi strani se je morala razviti najgrje suženstvo. Kako so mislili stari modrijani o tem? Aristoteles govori tako-le:

Vlada naj le tisti, ki se odlikuje po svojih dušnih zmožnostih; kdor je pa le telesno močan, naj uboga. To načelo pa, pravi on, veljá prav za prav le za Grke. Kajti Negrki (barbari) od narave niso dobili nič, kar jih bi delalo sposobne za vladanje; njih družba obstoji le iz sužnjikov in sužnjic. Kar je vol ubogemu, to je suženj bogatemu. Suženj se loči od živali le v tem, da ima on razum, žival dela pa po nagonu (vendar pa nekako popravi sam svoje mnenje, rekoč: Suženj pač čuti razum, nima ga pa ne. Tedaj celó razum se je sužnjim odrekal.) Tudi vzorni Plato se ni mogel povspeti do vzvišenejšega. Tudi njemu suženj ni oseba, temveč le reč (res). On pravi: Tisti, kateri je lastnega sužnja ubil, ne zasluži

nobene kazni; le kdor bi ubil tujega sužnja, mora plačati globo.

Ravno tako kot Grki so mislili tudi Rimci. V rimskem pravu se je vprašalo: ali ne postane Rimec, katerega vjemó barbari, tudi „reč“, kot postanejo „reč“ vjetniki pri Rimcih? Ali rimski ponos je odgovoril: barbar že od narave ni drugega kot suženj, nima tedaj nič pravice in tudi Rimca v last ne more imeti.

Res so nekteri modrijani in učenjaki skušali sužnjem priboriti boljše stanje, da bi jih gospodarji imeli vsaj za ljudi in z njimi ravnali kot z ljudmi; potegovala sta se zato med drugim Seneka in Plutarh; ali njih želja je ostala le v njihovih sreih, na javno mnenje niso ti človekoljubni modrijani nič vplivali.

Zakaj se pa paganski modrijani navadno niso mogli višje povspeti s svojimi mislimi?

Zato, ker niso vedli, od kod izvira človeška prostost, kaj da je cilj človekov in kaka da je njegova vrednost.

Še le krščanstvo je rešilo to uganjko. Kristus je učil nauk o pravni prostosti, posledica pravne prostosti je pa tudi družbinska prostost. Proglasil se je nauk: V Kristusu ni nihče, ne Jud, ne Grk, ne suženj, ne prost, kajti vi ste vsi skupaj eden v Kristusu. Ta nauk je postavil državo na čisto nov temelj — temelj prostosti; poprej je vladalo suženjstvo, od tedaj se je jela razvijati prostost. Nove države, ki so se rodile iz krščanstva, so odpravile sramotno sužnjost ter proglasile družbinsko prostost. Posamezne v družini storiti proste ter jih osrečiti, pravno prostost razširjati, to je bila nekaka „magna Charta“ — vstava katoliške cerkve. Ali predno se ljudstvu dá popolna družbinska prostost, ga je treba prej še v pravni prostosti vtrditi. Tako je delala cerkev; stare socialne razmere se niso dale kar na nos, na vrat prevrniti. Premenila je trdo suženjstvo v manj trdo robstvo (Leibeigenschaft), dokler narodom ni preskrbela popolne prostosti. Celó nekatiški zgodovinarji pripoznavajo, da je duhovščina delala kaj zelo na to, da bi odpravila robstvo; dajala je sama lep izgled ter dajala robom prostost.

Papež Aleksander III. je določil, opirajoč se na tretji Lateranski občni zbor, da naj so vsi kristijani prosti robstva.

V krščanstvu je bilo najti mnogo blagega demokratizma, do katerega se paganstvo ni moglo dvigniti. Krščanska notranja prostost je veliko večje cene, kot vsaka zunanja državna; nje ne more nikdo vzeti in vničiti, zato je postala ona dragocen zaklad ljudstvom.

Družbinska prostost ima svoj izvir v načelu katoliške cerkve; sicer bi je ona ne proglasila in bi tudi ne vničila nečloveškega suženjstva. Ona je učila, da je človeka Bog vstvaril prostega; izgubljeno prostost je človeku zopet nazaj dal Kristus; človeška družba se ima zahvaliti za družbinsko prostost edino le krščanstvu. Krščanstvo je storilo, da je postala žena enakorodna možu, da so ji odkazali v družini častno mesto; prelepe ideje o prostosti, enakosti in bratovstvu so se vtisnile. Ali niso to prekrasni biseri prave prostosti? Edina katoliška cerkev jih je mogla probuditi v življenje, le nji edino je mogoče jih ohraniti. Občuduje jih celó svet, ki se je že popolnoma odrekel Bogu in njegovim blagim vredbam.

II.

Rekli smo že v prejšnjem odstavku, da najdemo le ondi pravo družbinsko prostost, kjer vlada pravna prostost. Da je to resnično, tega nas prepriča skušnja: kjerkoli je propadla pravna prostost, ondi se je poizgubila vselej tudi družbinska prostost! Nenpravna vniči prostost posameznikom in celim narodom. Dokler biva v narodu pravna moč, je on še politično močan in prost; ali kedar zaide on na pota nenravnosti, gré h koncu njegova prostost. Poglejte le v zgodovino Grške in Rimske, ali pa tudi v povestnico sedanjih modernih držav, povsodi vidite zapisane svarilne besede: „pravno hlapčevstvo rodi tudi družbinsko neprostost, despotizem in absolutizem“. To so iste misli, katere pové tudi sveto pismo z družimi besedami: „Resnica vas bode oprostila.“

Od kod pa izvira pogin družbinske prostosti? Pogin ji žuga od vseh strani: ali jo ljudstvo za-

LISTEK.

Spomini iz naših gorá.

(Konec.)

5. Mrtuljk.

Gore, gore so gore,
Kdor jih pozná,
Na nje ne gre!
Národna.

Tako se imenuje slap in potok, ki se v vasi Gojzd, na pol pota med Dovjem in Kranjsko goro blizu lesenega mosta na desnem bregu s Savo združi. Ta potok pride izpod Škerlatice (nekteri pravijo tudi Škrinjatarica, ker je res škrinji podobna, meri 2643 metrov) in izpod Rujave peči; in dasiravno od izvira do Save komaj dve uri teče, vendar na tej poti dvakrat čez visoko skale pada in tako dva slapa, gornjega, višjega pa dolnjega, manjšega, zraven pa močnejšega dela. — Do novejšega časa se o tem slapu ni nič slišalo, še manj pa bralo; še le znani hribolazec g. Kadilnik nas je pred tremi leti nanj opozoril, pa tudi preskrbel, da je obrtniška družba, ki ima tu svoje gojzde, pot in stezo do gornjega slapa vpravila in da je ta pot na vsacih 20 do 30

stopinj na drevesih in skalah s rudečo oljnato barvo zaznamovana.

Res je vredno ta slap gledat iti, posebno ker ni daleč (dobro uro od ceste) in ker tudi pot ni prehuda. Ta slap (domačini temu in drugim slapom prav primerno pravijo: skok ali skočnik) je zelo visok. Hotli smo ga z nitjo zmeriti, pa ni šlo, ker mu človek ne more blizu priti; vendar smo mu v primeri prisodili od 120 do 150 metrov. Teče namreč po žlebu, katerega delati dve skalnati skoraj navpični steni, ki se v ravnem kotu dotikate. Zatoraj se tudi od nikoder ne vidi, ampak še le, ko človek prav zraven pride. Tudi to kazí slap, ker ne pada v eni črti, ampak je šest, sedemkrat prelomljen, in še ti kosovi ne stojé drug na drugem, ampak vsak je skoraj na drugo stran obrnjen. Okolica pri slapu je silno divja, tako da človeka zlo prevzame, kadar te strašne stene gleda in šumenje slapa posluša. Še lepši in divje-romantičniši se mi pa zdi kotel nad slapom, kamor smo lani osorej lezli dva duhovna in štirje dijaki. Razdelili smo se koj pri slapu tako, da sva mi dva in manjši dijak po stezi na okoli in potem še le kviško šli; trije večji dijaki so jo pa kar naravnost v strmino in po skalah krenili. Mi trije

smo nosili s sabo precejšen sodček vina; uni trije pa pletenico z jedilom; pa obojim se je trda godila.

Prišli smo do takih sten, da se je človek komaj sam kviško splazil, da je bilo treba z vsemi štirimi si pomagati; kako bi le še mogel potem kaj v rokah držati? Ali pomagali smo si tako, da je eden naprej splezal in drugi mu je potem pletenico ali sodček podal. Tudi se je manjšemu dijaku skala spod nog vtrgala, da je znak padel in se dvakrat čez glavo prekucnil; k sreči ga je košata bukev vdržala, da se ni potokal celó v graben.

Mi trije, ki smo šli na okoli po stezi, smo do vrh slapa potrebovali poldrugo uro in smo mislili, da je una partija, ki je naravnost po skalah lezla, že davno zgoraj; pa kakor tudi iščemo in vpijemo, nobenega glasu, nobenega sledú ni o njih. Čakamo in čakamo, pa jih le od nikodar ni. Kaj tedaj početi? Trudni smo, lačni smo, ženji smo; pa le žejo si zamoremo gasiti. Ker le od nobenega kraja nobenega ni, nastopimo pot nazaj in zdaj nam ravno na robu uni trije pridejo nasproti, ki so v take zadrege zašli, da včasih niso skoraj mogli ne naprej ne nazaj. Pravili so, da so večkrat počivali in tudi v pletenici kak grizlejš poiskali; ali še raje bi bili

pravljala samo, s tem, da neha moralno živeti, ali jo pa zatirajo oblasti. Cerkev je vzela družbinsko prostost proti obema sovražnikoma v varstvo. Da se ljudstvo ne izneveri popolnoma moralnim načelom, zato podpira ona kneze in oblasti s svojo moralno močjo; na drugi strani pa ona pazi tudi, da oblasti ne prekoračijo one meje, ktere jim je določil Bog.

Cerkev uči: „Vsaka oblast je od Boga.“ Na te besede se opira moč in vpliv oblastij; ob enem pa določuje ona tudi meje, kterih oblasti ne smejo prestopiti. Ta nauk kaže očitno, da so oblastniki močnejši le po „milosti božji“. On zahteva, da se morajo oblastniki tako klanjati božjim postavam, kot se klanjajo njihovi podložniki njihovim določilom; tedaj nauk ob enem uči, da se oblastniki sami učé pokorščine, se vadijo tudi v dobrem vladanju. Samovoljnemu despotu kaže cerkev poslednjo sodbo, ako delajo krivično proti svojim narodom. „Od oblastnikov se bode tirjal oster račun.“ (Knjiga modrosti VI. 6.) Tako brzda temeljni nauk krščanstva samovolje oblastij ter varuje mir in družbinsko prostost. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. avgusta.

Notranje dežele.

Volitve kmečkih občin po *Štajarskem* so dokončane, ter smemo, osobito kar se tiče Malega ali slovenskega Štajarja, z njimi popolnoma zadovoljni biti, da, še več, ponosni smemo biti nanje. Naši bratje so vse storili, kar je narodna zavest, kar je narodni ponos od njih zahteval! Slava jim! Manj vesele za nas so pa iz konservativnega stališča volitve poslancev kmetiških občin za Gorenji ali nemški Štajar. Ondi zgubili so konservativci dva volilna okraja, Irđing namreč in Liezen. Zguba posednjega za konservativno stranko ni toliko občutljiva, ker je bil že od nekdaj nezanesljiv, kakor pa ona prvega, kjer se je do poslednjega trenutka upalo, da prodere konservativni kandidat Wöhr proti liberalcu Köberlu. Še dva volilna konservativna okraja vzeli so si štajarski liberalci na muho: Judenburg in Lipnice. Iz Judenburga hoteli so prepoditi Bärnfeinda, iz Lipnice pa Karlona. Kakor velik je bil tudi napor, vendar ni šlo. Sicer pa so voljeni: za okolicu Graško: Matija Kaltenegger; v Weitzu baron Ernest Gudenus; v Hartbergu župnik Schweitzer; v Radgoni knez Alfred Liechtenstein; v Felddachu Thaller in knez Alojzij Liechtenstein; v Lipnici G. Lehmann in prelat Karlon; v Staizu J. Kurz; v Judenburgu Bärnfeind; v Murau Stadlober (vsi dosedanji so konservativci); v Brežicah Jerman; v Celji Mihael Vošnjak in dr. Dominkuš; v Mariboru dr. Radaj in baron Goedel; v Slov. Gradcu župnik dr. Šuc; v Ljutomeru Kukovec; v Ptujem župnik Rajč (vsi dosedanji so slovenski narodnjaki); v Brucku Al. Posch; v Ljubnem (Leoben) Majeregger; v Lieznu Wilfinger in v Irđningu Köberl (vsi štirje liberalni). Naj bi le še po mestih in trgih, kjer se danes volitve prične in potem pa v veliko-posesstvu bilo toliko vspeha in naša narodnost se bo na konservativni podlagi v bodočnosti vse drugače razvitala. Ali kaj, ko je tako nesrečna sestava volilnega reda!

Toliko moči, toliko mladostnega ognja in požrtvovalnosti ni se še kmalo videlo pri kakem narodu, kakor se je ravno sedaj pri *Slovanih* razodevala. Komaj da je v Prago prišel poslednji vlak z gledališnimi gosti, komaj da so ondi prenehale poslednje slavnostne predstave in komaj da so se Hrvatje dobro od gostoljubnih Čehov poslovili, že se dvignejo sami na pot osemnajststo mož in potujejo v sokolski opravi k svojim bratom Poljakom! Praznik za praznikom, svečanost za svečanostjo, pa naj Nemci kaj tacega napravijo in to vse na lojalni avstrijski podlagi! Pač bi si Čehi ne bili zamogli lepšega dneva zmisliti za svoj izled v Krakov, kakor cesarjev rojstni dan, da ondi avstrijski severoslovani združeni svojemu vladarju pokažejo, kako ga ljubijo, časte in spoštujejo, kako pa tudi ob enem hrepene, da se jim ohrani narodnost, ki se je ravno pod vladjo sedanjega cesarja tako krepko in čvrsto razvila, če tudi jo je moril hud nasproten veter. To potovanje Čehov odobrujejo tudi Madjari, ki so že dolgo let osobni in politični prijatelji Poljakov in so se celo izrekli, da bi se sami na vzajemno slavnost v Krakov podali, ako bi jih hotli Čehi in Poljaki tje kaj povabiti. To je vsekako pomenljivo priznanje in vredne da si ga zapomnimo. V staroslavni poljski prestolnici Krakovski zadobila je misel slovanske vzajemnosti svojo živo podobo, ki je vtrjena na pravi neomahljivi podlagi verne udanosti slovanstva cesarju Francu Jožefu in njegovi rodovini.

Laški konzul v Trstu, Durando, oditi je moral v Rim, kamor ga je poklical minister zunanjih zadev, da se mu opraviči na mnogobrojne zatožbe in sumničenja, kterim je njegovo politično obnašanje v teku poslednjega časa povod dalo. Obdolžujejo ga in menda ne po krivici, da je ravno konzul Durando v Trstu glavna zaslomba „irredente“; da on in njegovo konzularno osebje pišejo protiaustrijske članke v Avstriji sovražen v Trstu izhajajoč list „Indipendente“. Obtožba je težka in za moža inostranca, ki je v visoki državni službi v imenu laške vlade pri nas, toliko važna in nevarna, da ga bo spodnesla, ako se ne bo zamogel zadosti opravičiti. Prav bi pač bilo, ko bi Durando vedno doma ostal, ter bi se nikdar več ne povračal v Trst, kajti z njim zginita bi pač naši primorski „irredenti“ poglavitna zaslomba, ako bi mu ne bilo sličnega naslednika v Trst. Po naših mislih moralo bi po Primorji „irredente“ že konec biti, ako bi jo brezvestna Italija po svojih ljudeh sama ne podpirala gmotno in duševno.

Nek nemec, ki tu pa tam v „Köl. Ztg.“ kaj piše, rekel je nedavno, da se je poprijelo *avstrijskih liberalnih Nemcev* nekako nihilistično mišljenje, ki iz obupnosti izhaja. Prvo bi vrjeli, kajti vse njihovo dejanje in nehanje na to kaže, da so postali sovražniki sedanji Avstriji na vsak način! Kar se pa tiče obupnosti, jo pa ponujajo le na papirji in kedar so kje na kakem shodu zbrani, da jim je mogoče lagati o zatiranji Nemcev. Drugače ali recimo v navadnem življenji, se jim pa prav dobro godi, tako po nemških mestih na Českem, kjer vrlo nakane kujejo, kako bi se združili s Prusjani, kakor tudi pri nas v Ljubljani (sploh med Slovenci povsod), kjer bi moralo, ako bi njihova veljala, vse drugo kar ni Nemec ali nemčur-odpadnik tiho biti! Nemci se sploh ravno tako veselje življenja, kakor so se ga veselili pod Auerspergom, Stremajerjem in pod družimi ministri, ki so bili kri od njihove krvi. Kako pa je v uradu? Vse kakor je bilo. Nemec dobiva nemške odloke, Slovenec tudi, pa tudi nemške (z najmanjšo izjemo), kaj hočete še več? Slovenec, ki je trdil resnico, če je ž njo morda koga neljubo dirnul pod nos, obsodi se za to krivega razžaljenja časti in gré v zapor, kakor se je to v Celji zgodilo; Nemec tudi tožen, ki pa ne more resnice dokazati, se oprostí! Kaj hočete še več,

čemu upiti o obupnosti, ktere nihče ne pozna in nihče ne zapazi. Komaj, da bi mi upili, ali — smo pač veseli, da se nam dihati pusti! Ako ste pa morda obupani zaradi tega, ker se vam ne pusti, da bi nam naravnost nož na vrat nastavili, no zaradi tega pa že smete v vodo poskakati. Za tako bolezen pa ni zdravila.

Žid je brezdomovinec že osemnajst stolet in bo ostal, dokler ga bo zemlja nosila. To so dokazali še pri vsaki priložnosti, kjer ni dobička čutiti bilo, in tak dokaz vidimo zopet o minuli slavnosti cesarjevega rojstnega dne na *Dunaji*. Dunajčani so namreč poprejšnja leta vsako javno slavnost pod vodstvom mestnih očetov napravljali, ali pa če so se oni proti taisti izrekli, so jo tudi opustili. Od kar je pa na šuntanje fakijskih židov lanske jesen „Sobieskega slavnost“ na Dunaji zmrznila, ker so se bali, da bi poleg avstrijskega ne imela tudi preveč slovanskega značaja, postali so Dunajčani bolj samostojni in sedaj pri enakih slovesnostih kar sami od sebe, ne da bi se za mestne očete brigali, ki so večinoma do sedaj židje, če pa to ne, pa pristaši židovskega lista „Neue fr. Presse“ bili, osnovali dnevu in pomenu primerno slavnost na svojo roko v Praterji. Ravno tako so napravili sedaj na cesarjev rojstni dan velikansko slovesnost v Praterji, kjer so razobesili državne črno-rumene in belo-rudeče zastave brez črno-rudeče-rumenih (pruskih), kjer so svirale godbe skoraj po vseh javnih prostorih, kjer je gorelo zvečer na tisoč in tisoč lampijonov, kjer so poštenei in domoljubni Dunajčani navdušeno „vivat“, kajti to Dunajčan rajši kliče, kakor pa „hoch“, klicali do poznega večera. O vsem tem pa židovski list „N. f. Pr.“ nima priznalne besede; da še več, ona skuša ljudski slovesnosti še celo praznični in vzvišeni značaj odvzeti in tako piše, kakor bi bile vse to provzročile le kake pijane kavke. Na veliko srečo se pa Avstrijeem, posebno pa Dunajčanem vedno bolj oči odpirajo in ne bo dolgo, da bodo popolnoma jasno svoj položaj nasproti židovstvu spregledali. Vsaj letošnje volitve na Dunaji so vse na to kazale.

Madjari pravijo, da se Slovanom ne bodo vpirali, da, še več, še podpirati jih hočejo v prizadevanji do vzajemnosti. Le v dveh slučajih pravijo, da bi jim morali naravnost hrbet obrniti in to prvič, ako bi se avstrijski Slovani, t. j. Čehi, Poljaki in Slovenci jeli bratiti z Rusi, ako bi skušali spodbiti sedanjo Avstrijo in na njenem mestu vstanoviti veliko slovansko cesarstvo z Rusijo na čelu. (Tega se Madjarom ni treba bati.) Tako cesarstvo bil bi grob madjarstvu in njihova bodočnost opominja jih živo vse rajši žrtovati, kakor pa v tem slučajih Slovane podpirati, ki bi bili pravi grobokopi Madjarov. V drugem slučajih morali bi se pa tudi ravno tako ločiti od njih in se proti njim zavezati, ako bi si avstrijski Slovani prizadevali sedanjo avstro-ogersko monarhijo tako preosnovati, da bi ona slovanska in sicer slovansko-samoupravna postala. (Tudi tega se ni bati Madjarom.) Tudi tukaj bi zazijal grob, v kterege bi slovanska povodenj Madjare poplavila. Dokler imajo le samo večino v državi, smo in smemo biti njihovi prijatelji, kajti za nas (Madjare) je to vprašanje bolj postranske vrednosti in nas ne zanimiva naravnost, kdo je na krmilu v Avstriji ali Slovani ali Nemci, samo da se po vstavnem potu vlada. Kakor hitro bi začela pa ena narodnost drugo zatirati, tedaj bi nam ne bilo nič več vse eno, kdo je na krmilu. — Slučaj smo že doživeli, ko je ena narodnost zatirala drugo, Nemci namreč davili so Slovane in jih še, kjer koli se jim priložnost ponudi, pa vendar nismo še doživeli, da bi se bili Madjari tedaj za nas potegnili, toliko več pa so ravno ob tistem času tudi sami podložnim jim Slovkom pest na usta nastavili. Sploh pa smemo gospode Madjare zagotoviti, da nam Slovanom do

imeli sodček namesto pletenice. No, zdaj smo imeli oboje skup. Bilo je ravno okoli poldneva, ko na mehki zeleni trati poležemo okoli prta, na kterege smo zložili vse, kar je pletenica skrivala. In da nismo bili brez gorke pečenke, sta dva blizo tam tudi precej krompirja spekla. Zraven smo pa žejo gasili s poštenim Dolenjcem, med kterege smo kot led mrzli Mrtuljk mešali.

To je bilo kosilo, da nikoli tacega; in kako to diši po takem trudu in na takem kraju! Ves prizor je bil veličasten. V polokrogu so nas obdajale strme peči Kukove Špice, Škerlatice, Rujave peči in Križa, pod nami je šumel Mrtuljk in tu sem zagnana govedna je izza grmov radovedno gledala neznane goste. Dobro četrto ure od nas pod pečmi je bilo veliko polje samega snega, ki se po zimi iz imenovanih gorá v ta kotel melje in ki nikdar ne skopni. Veselo so dijaki tekli na sneg in kmalo se je vnela vojska med njimi. Gotovo bodo pomnili celo življenje, da so se 31. julija 1883 vrh Mrtuljka in pod Škerlatice s snegom kepali.

Viši zgoraj je baje tudi majhno jezero, ktero smo pa mi zastonj iskali. Kakor smo pozneje zvedeli, je taka globina nalašč narejena in z ilovico zatolčena, da se voda v nji nabira ali sneg taja, da ima živina kaj piti.

Ker so se jeli oblaki vrhov prijemati, smo se naglo vzdignili in v dolino hiteli, dež nas je vendar došel in spremljal skoraj notri do doma.

Kakor toraj pravim, vredno je enkrat gledati Mrtuljk; vendar pa je Peričnik še zmirom lepši, če tudi ni tako visok, ker prosto čez skalo pada in veliko vode ima.

Naj pri tej priložnosti tudi sporočim, da je Ljubljanski odsek planinske družbe letošnjo pomlad že razpadane naprave pri Peričniku z novega naredil, pota in mostove popravil in tudi do gornjega Peričnika kamnite stopinje v breg vdela, da se ni treba več med dvema skaloma, kakor v dimniku, plaziti, kar je bilo popred silno težavno, za kakega debeluha pa popolno nemogoče.

Ko so bile te poprave izdelane, je prišlo (menda tretjo nedeljo v majniku) blizo 30 gospodov in gospej od imenovane planinske družbe iz Ljubljane, da so jih blagoslovili, kakor je namreč pri taceh priložnostih navada, z vinom in s pivom. Domačini iz Mojsrane so nataknilo po robih okoli Peričnika mnogo zastav, tudi možnarji so pokali in veselo petje se je razlegalo, da je bilo kaj.

Pa morebiti prašas, ljubi bratec, kje da so ti ljudje pri božji službi bili? No kje? Ali ne veš, da je cela narava velik tempelj božji in da je za po-

svetnjake Peričnik taka božja pot, kakor za pobožne Gorenjce sv. Višarje ali Brezje! Maše res niso imeli pri Peričniku, ali pridigo so pa imeli; pridigoval je sam Karol Dežman! In sicer za Ljubljansko gospodo po nemški, za naše ljudi pa po slovenski. Iz slovenske pridige je spomina vredno to, da je pridigar sam spoznal, da ni prav, ker kmečko ljudstvo od božje službe s takimi izleti odvrta, pa naj jim mestnim nikar ne zamerijo, ker druge dni ne utegnejo; naj pa to zamudo med tednom ali drugikrat popravijo (?). Nadalje je pridigar pohvalil naše ljudstvo zavoljo njih prijaznega obnašanja, da so namreč priljudni do vsacega, naj je Slovenec, Nemec, Francoz, Lah ali Anglež (kar tudi radi g. Dežmanu potrdimo in ker jim tudi marsikter goldinar nese). Naj še pristavim, da popoldanska služba božja je bila deloma pri Šmercu, deloma pri Železniku.

Kadar se zopet kaj zanimivega nabere iz naših gorá, vam bom pa zopet sporočil, če bote radi brali. Kdor pa želi sam kako pot poskusiti v naše gore, mu bom pa tudi po svoji moči s svetom pomagal, ali pa še sam ga spremljal, če bom utegnil. Prosim pa gg. touriste, da posnemajo unega gospoda od Loke, kadar bodo hodili v naše gore!

J. Arman

sedaj niti eno niti drugo ni na misel hodilo. Vse, kar si do sedaj in tudi zanaprej želimo, je mir in enakopravnost z drugimi narodi v vsakem oziru, toraj tudi gledé pravic, ne le samo gledé dolžnosti! To je vse! In s tem se zamore in se mora slagati vsak poštenjak.

Vnanje države.

Srbski kralj Milan Rusiji še sedaj ne more odpustiti, da bi po njeni želji Srbija še dandanes morala v patrijarhalnih povojih ležati. Timveč sočutnega prijateljstva razodeva pa kralj Milan ob vsaki priložnosti do avstrijske in nemške vlade, kateri obe ste na Berolinskem diplomatičnem kongresu pripomogli, da se je Srbija jela prosto razvijati. Milan gledé svoje domovine zatoraj pač ničesar bolje ne želi, kakor da bi se vpliv Berolinskega kongresa še dolgo čutil po Balkanu, kajti on je za Srbijo tako rekoč poglavitna žila, ki ji je porok za življenje. Avstrija in Nemčija naj še toliko napredujete, pravi Milan, Srbiji se ji ni treba bati, kajti napredek Avstrije je vsikdar le na korist Srbije; na škodo ji on nikakor ne more biti.

Na **Nemškem** so pri Koblenzu prijeli dva francoska častnika, ki sta ondi kraje risala, ter so ju zaprli. Postavili ju bodo pred civilno sodnijo, kjer bosta po nemških postavah obsojena zaradi izdajalstva dežele. Nemške dotične postave pa v tem ne delajo nobene razlike, ali je dotičnik, ki se je pregrešil nad državo radi izdaje domačin ali inostranec, za oba velja le eden in tisti paragraf. Nemci strogo postopajo v tem oziru; kaj bi pa rekli, ko bi jih Avstrija, osobito pa naša žandarmerija v tem posnemala, ter bi vse Nemce, katerih se ravno sedaj po gorenjskih planinah precej nahaja, prijela in preiskala, kaj da risajo. Tudi leta 1864 in 1865 hodilo so nemški risarji in fotografi po Českem, ki so nam leta 1866 Kraljevi Gradec narisali.

Zakaj da **ruska policija** ne more dobiti v roke Degajeva, ki je Sudejkina umoril, prišlo je na dan, če je novica sploh resnična. Pravijo, da je ob času kronanja cara Alaksandra III. v Moskvi ruska policija sklenila z nihilističnimi načelniki v Genfu in Parizu pogodbo, vsled katere jim je izpustila vjetega nihilističnega načelnika Czerniszevskega proti temu, da so nihilisti za časa kronanskih slavnosti mirovali. Za ravno to ceno spustila je tudi Degajeva, katerega je tudi že pod ključem imela. Iskalni listi za Degajevem niso družega, kakor pesek v oči pri prostemu narodu. — Vendar jako neverjetno.

Zapadna Afrika, od ravnika do rti dobrega upanja, postala je v najnovejšem času „raj“ za Nemce, kamor vse tišči, komur so tla v domačiji preozke postale. Ne daleč od rti dobre nade na južni osti afrikanke naseljujejo se, kakor smo že omenili, v mestu Angra Pekvena, kjer so si z Angleži že navskriž, čemur je dala povod midsobojna zavist. Za 20 zemljemerskih stopinj više proti ravniku odpira se prenapolnjeni Evropi drugi „raj“, ki bo morda že v bodočih desetletjih to postal za njo, kar je bila svoje dni ob začetku tega stoletja — Amerika. Natoroslovci odkrili so ondi nezmerne pokrajine ležeče ob veletoku Kongo ali Zaire ali pa tudi Luolaba, kajti vse tri imena pomenijo eno in tisto mogočno reko, ki svojo vodo dobiva iz velikih srednjeafrikanških jezerov, ktera tudi reko Nil napajajo, in se potem v mogočnem oboku valí proti zapadni Afriki v gvinejski zaliv atlantiškega morja. Ob tem veletoku razprostirajo se visoke ravani in rodovitne ter bogate doline, po katerih so zamorci naseljeni, o katerih pripovedujejo, da imajo dobro glavo in so prav delavni ljudje. Ondi porabili so deloma veletok Kongo, deloma pa so napravili cesto poleg njega, po kateri se sedaj prepeljava blago od morskih obal, deloma po suhem, deloma ga nosijo Kongovi parniki osrednjim afrikanškim rodovom. Zemlja ondi ni ne enega in ne družega, temveč lastnina mednarodnega društva, v katero bo vsakdo sprejet, kdor se s pošteni misli tje kaj podá. Pokrovitelj tej geografični družbi, ki se pa ob enem tudi z vpeljavo trgovine pečá, je bil do sedaj belgijski kralj Leopold in oče naše Stefanije sam, načelnik ji je pa Amerikanec Stanley, sotrudnik velikega ameriškega časnika „New-Yorker Herald“. Da se toraj tej najnovejši državi določi tudi javna pravica in varnost, sklicala se bode svetovna konferenca pod voditeljstvom Bismarkovim, na kateri se bo najnovejša samovlada proglasila za samolastno, od nobene druge velevalsti neodvisno, nobeni ne podložno, in tukaj je začetek bodočih afrikanških združenih držav, ktere ne mara še v tem stoletju doživimo.

Izvirni dopisi.

Iz Smlednika, 19. avgusta. Iz raznih krajev berejo se dopisi po časnikih, kako slovesno se je obhajal cesarjev rojstni dan. Mi tukaj na deželi ga seveda tako slovesno ne moremo praznovati, kakor po mestih in trgih, vendar pa smo storili, kar je bilo v naši moči.

Ker se služba božja, kakor na deželi ponavadi, obhaja še le prihodnjo nedeljo, zato smo se dogovorili, da hočemo napraviti popoldne veselico. Vsi smo z veseljem pozdravili to misel. In kako bi je

tudi ne, saj razun rojstnega dne Njih Veličanstva hočemo praznovati tudi obletnico tistih srečnih dni, ko je naš presrečno ljubljeni vladar bival v naši deželi, ki so vsem še tako v živem spominu. Kje naj se zberemo? Prostorov v svojem prostranem gradu prepustil bi nam bil rad gosp. baron Lazarini, ki je vedno pripravljen podpirati vsako domoljubno podvzetje.

Pa kdo se bo zapiral med mrtvo zidovje, ko nam narava kaže tako prijazno lice. Toraj le na prosto! Tje gori na stari grad, k razvalinam, ki še vedno trdno stojé in kljubujejo vsim vremenskim neizgodam, akoravno jih gloda že stoletja zob časa. Pred stolpom je lep, raven in senčnat prostor, zaraščen s smrekami in mecesni. To ima biti kraj zbirališča.

Ob dveh poči možnar, velikanska zastava zavihra vrh razvalin. To je bilo znamenje, da se imamo zbirati. Jeli smo se shajati od vseh strani. Bilo nas je blizo trideset. Dasiravno nas je semkaj pripeljala ena misel, en namen, razložil se nam vendar, kakor je pri takih priložnostih običajno, pomen današnjega dne v primernem govoru. Gromoviti „živio“, „slava“ našemu svitlemu cesarju, bil je naš odgovor, na kar so navzoči dijaki in drugi domači gospodje zapeli cesarsko himno. Potem vrstile so se napitnice z lepo vbranim petjem, vmes pokali so možnarji, ki so naznanjevali sosedom okrog, da tukaj praznujemo vladarjev rojstni dan.

Res, da so se po mestih vrstili banket za banketom v lepo okinčanih dvoranah, a lahko rečem, da nas nobeden ni zavidal onih gospodov za njih mestno zabavo. Saj si ne moremo misliti krasnejše dvorane, kakor ta, ki jo je nam vstvarila mati narava. Nad nami kroži se, kot najbolj varen obok, jasne nebo. Pred nami razprostira se vsa Gorenjska stran, tako, da nehoté zapoješ z navdušenim srcem: „V Gorenjsko oziram se skalnato stran“. Na nasprotni strani pa še le Notranjsko, Dolenjsko, Štajarsko gorovje meji naše poglede. Kdo bi se ne veselil takega pogleda? Le prehitro potekel nam je med prijetno zabavo popoldanski čas in preden bi si bil kdo mislil, objel nas je večerni mrak. Treba je bilo misliti na odhod. Vsak se je težko ločil od prijaznega mu kraja.

Še enkrat v slovo zagromé možnarji, ki odmevajo v sosednjem gorovju in zdaj posveti se kres na Cerkljanskih planinah, kakor bi nam hotel odgovoriti, da tudi Cerkljanski „štáb“ obhaja današnji dan in slavi pri banketu 55. rojstni dan našega milega vladarja, katerega nam Bog ohrani še mnogo let!

Iz Planine, 15. avgusta. V soboto 14. t. m. se je v naši jako obširni občini vršila volitev volilnih mož. Ob 9. uri pričeta volitev se je ob 1. uri popoldne z jako vgodnim vspehom končala. Vseh 7 volilnih mož je odločno za drž. poslanca g. Adolfa Obrezo. Naj jih navedem: čč. gg. župnika Franc Rihar in Anton Klemene, g. župan Anton Kovšca, okrajni zdravnik g. Juli Majer, gg. Peter Ziherl, Andrej Milavec in Anton Jeršan. — Vsi že stari volilni možje, razun enega tudi odločni narodnjaki.

Naj bi tudi druge občine tako zanesljive možake poslale v volilni boj, pa bi g. Adolf Abreza nedvomno zmagal. Sliši se, da se Razdrčanje in Postojnei trdovratno drže dr. Zarnika. Kakošen bo izid, kmalo včakamo.

Sicer je pa meni vse eno, naj bo izvoljen g. dr. Zarnik ali pa g. A. Obreza. Razločka ni ravno obilnega. Vendar bolj častno je vsekako, ako Notranjci pripeljejo v deželni zbor moža iz svoje srede. Prav sramotno bi bilo, da bi si šli zavedni Notranjci v Ljubljano iskat svojega moža.

A nekaj je, kar mi noče iti v glavo — kako je g. dr. Zarnik tako hitro prišel ob vse zaupanje pri večini volilcev. Od zadnje volitve preteklo je dobro leto in že vse drugače se sodi o njegovi osebi. Je mar onih 600 gld. povod temu spremenu? Zato bi morali narodni Notranjci svojemu poslancu poslati zaupnico — je moja misel. Ker drznem se trditi, da privolitev onih 600 gld. za nemški poduk je res, djal bi, neki atentat na naš narod. Ko je bila Dežmanova stranka v večini, kričali in upili smo, križaj ga, križaj ga! zavoljo teh-le 600 gld. v nemški poduk odločenih; a zdaj pa je belo to postalo, kar je bilo prej črno. Čudno in nedoumno. Imaš premajhne obzorje politično, bi djal kdo. Ne vem, ali je veliko ali majhno, a to lahko rečem, da naj vsa naša slovenska reč pogine, narod naš naj zgine iz površja zemlje, ako je življenje njegovo zavisno od teh 600 gld.

Jaz nisem pristaš g. dr. Zarnikov, že zato ne, ker je advokat, se ne navdušujem za njega. Dogodki zadnjega časa, posebno ono ostudno midsobojno napadanje „Ljubljanskega lista“ na eni in „Slov. Naroda“ in „Slovana“, na drugi strani kaže, da s smrtjo dr. J. Bleiweisa smo res zgubili moža nenadomestljivega — nezrelim političnim otrokom krvavo potrebnega. Doslednost, ktera je bila znak vsega Bleiweisovega delovanja, ta je zapustila slovenski tabor do cela. Bog nas varuj v prihodnje in nam oživi zopet moža Bleiweisovega duha.

S Črna Vrha nad Idrijo, 16. avgusta. Proti večeru 14. t. m. so se privarili po nebu črni oblaki od gorenjske strani. Precej, ko je cerkovnik odzvonil čast sv. Florijanu, se je bliskati začelo in na široko se je razlegal groma odmev. Lahko je bilo soditi, da iz tega ne bo nič dobrega in da le težko se bo izšlo brez nesreče. Vedno bliže naši župniji je prihajal blisk in grom.

Med deseto in enajsto uro ponoči se je hudo zabliskalo in električna iskra je vnela hlev Franceta Medveda, po domače pri „Tiču“ iz Kanjegadola, mu vpepelila hlev, hišo, hišno orodje, vso do sedaj spravljeno krmo in eni ženi kakor tudi štirim otrokom požgala čisto vso obleko. Strela je v hlevu ubila kravo, drugo živino pa je gospodar ognju otel. Strah je bil velik, posebno ker je nesreča ponesrečene ponoči pri najboljšem miru dohitela. Škode je blizo 1000 gold., kar je pa gospodarja še hujše zadelo, je, da ni bil zavarovan. Ljudje, kteri so razun dveh sosedov, daleč okoli naseljeni, so se hitro in v obilnem številu zbrali ter ogenj tako omejili, da so po streli poškodovanemu neko kočo blizo pogorelega poslopja rešili, v kateri bo vsaj začasno našel zavetja. Pohvala vsim pridnim pomagalcem v taki nesreči!

Z Dolenjskega, 17. avgusta. —f.— Le redko prihajajo dopisi iz Novomeške okolice v „Slovenca“. Zdi se človeku, da za to zmožni in sposobni somišljeniki le preradi spé spanje pravičnega; če tudi vsakdo rad čita kakov dopis iz svojega kraja, češ, ljudje bodo vsaj vedeli, da je tudi ta kraj na božji zemlji. Le preradi pa se zanašajo tudi drug na družega; slednjič pa nobeden nič ne stori. — Ker me je privela pot v to okolico, namenil sem si zabiležiti, kar sem videl.

Pred nekaj dnevi jo mahnem po cesti, ki drži od Novomesta proti Zagrebu, vijoč se po holmeih gor in dol do lepe Šentjernejske ravnine in od tod dalje. Kake dve uri hodá od mesta, ne daleč od glavne ceste, stoji prijazna vas Brusnice. Hoteč porabiti to priliko, da obiščem svojega starega znanca in prijatelja, krenem jo s ceste proti cerkvi, ki se že iz ceste vidi. Gostoljubni g. župnik mi razkaže cerkev. Jako se začudim, ko vidim vso prenovljeno in olepšano, ki dela čast g. župniku in župljanom. Bil sem tu že tudi pred leti ter videl staro, zamenarjeno hišo božjo. Gosp. župnik mi pripoveduje, koliko stroškov je prizadelo vezanje cerkve, ki je bilo potrebno radi kvare, ktero je povzročil potres pred nekaj leti. Cerkev je prav lično pobeljena od zunaj in znotraj. Posebno pa jo lepšajo nove, prav lepo izrezane klopi iz hrastovega lesa. Izdelal jih je Fr. Žitnik iz sosednje Šentpeterske župnije. Tudi novo bandero, svetilnica pred velikim altajem in lična lustra ob straneh kaj lepo krasé cerkev. Ogledal sem si tudi novi božji grob, katerega je prav lično izdelal rezljar g. Kušljan iz Kandije poleg Novomesta, ravno takisto tudi novi krstni kamen. Oba delavca se lahko toplo priporočata za jednaka dela. Gosp. župnik mi je pokazal tudi novo monštranco, reksi, da jo je cerkvi omislil kmet France Zadnik iz Brusniške župnije; delo je pa gosp. V. Zadnikar-ja iz Ljubljane. V jednaki obliki jo dosedaj še nisem videl. Ogledavši si cerkev, podam se proti župnijski hiši, kjer je pa še vse v neredu, ker jo ravno sedaj popravljajo. Le kdor je videl staro, na pol razpadlo bivališče, zamore si misliti, koliko neprilichnosti je moral pretrpeti g. župnik, bivajoč v taki podrtiji skoraj tri leta. Vsa čast pa vrlemu g. župniku Valentinu Brgantu, da je najprvo olepšal in popravil hišo božjo, potem še le skrbel za svojo lastno!

Letina bode po okolici primeroma dobra, ker do sedaj ni bilo nikake uime.

Iz Zagorja pri Savi, 20. avgusta. Nedavno sem ti poročal, dragi „Slovenec“, o lepi svečanosti, ki se je pri nas vršila 27. julija o priliki blagoslovljenja dveh novih stranskih altarjev. Sprejmi tudi danes nekoliko vrstic o drugi slovesnosti, ki smo jo obha-

jali pretečeno nedeljo 17. avgusta, ki za našo faro sicer ni bila toliko znamenita nego zadnja, a toliko bolj ganljiva. Preč. duh. svetovalec in gvardijan Ljubljanskega samostana, gosp. Kalist Medic so nam namreč ta dan blagoslovili za našo krasno farno cerkev toliko zaželeni novi križev pot. To potrebo so že zdavno spoznali naši farani, a še bolj pa za olepšanje hiše božje vneti g. župnik. Poprašali so v tej zadevi domačega slikarja g. Wolfa, če bi ga on hotel naslikati. Ker je pa dejal, da prej, nego v dveh letih; ga ne more izvršiti, obrnejo se na Dunajsko firmo „Mayer & Comp.“ in ta je skrbela, da smo v osmih mesecih dobili velik in lepo slikan križev pot s priprostimi, a čednimi okvirji. Cena temu res velikanskemu delu je tako nizka in plačilni pogoji tako zgodni, da se je kar čuditi. Stane menda z okvirji vred še ne prav 700 gld.

Svečanost se je vršila v tem-le redu: Ob 9. uri zjutraj so se prenesle podobe iz farovža v lepem sprevodu v cerkev. Nosila sta po dva in dva moža eno podobo; vmes pa so šle belo oblečene deklice z venci in svečami. Ko doidemo v cerkev, obstanejo nosilci vsak s svojo postajo na odločnem mestu; na to stopijo g. gvardijan na prižnico, od koder so zbranemu vernemu ljudstvu razložili začetek pobožnosti sv. križevega pota, pa tudi brezštevne dobrote in milosti, ki nam iz nje dohajajo. Njihov krepki in milodeneč glas je segal globoko v srce vernih poslušalcev, ki bodo gotovo tudi dejanski pokazali, da hočejo kot verni Slovenci biti tudi marljivi obiskovalci sv. križevega pota.

Po pridigi bilo je blagoslovljenje in kakor običajno tudi prvo obiskovanje novega križevega pota in potem slovesna sv. maša z asistenco. Prav iz srca smo zapeli konec sv. opravila „Te Deum laudamus“, ter natihome hvalili Boga za krasno vreme, ki je našo slovesnost podpiralo, priporočali v varstvo verno ljudstvo Njemu, ki je prvi s križem na rami posvetil postaje križevega pota. Naj bi obilno rosil blagoslov svoj Oče vsegamogočni nad čast. duhovščino in pobožno verno ljudstvo, da bi se mnogo dobrega učinilo za čast božjo in izveličanje svojih duš.

Domače novice.

(Rojstni dan) presvitlega cesarja obhajal se je po vseh večjih krajih, trgih in mestih naše male domovine, kolikor so krajevne razmere in moči dopuščale, sijajno in dotičnemu kraju primerno, kakor nam poročajo mnoga došla zasobna pisma.

(Zavitek napoleonorov) ali francoskih zlatov po 9 gold. 65 kr. zgubil je ali prav za prav pozabil v železničnem vozu za spanje nek popotnik, ki se je po južni železnici minuli teden skozi Ljubljano peljal. Spalni voz ostal je, ako smo prav podučeni v Ljubljani, popotnik se je presedel in peljal dalje. Na Zidanem mostu domisli se svojih napoleonov in jih prične iskati. Vse preišče, drnarja pa le ni in ga ni. Kar se mož domisli, da jih je v spalnem vozu poleg sebe ležati pustil in tako v Ljubljano telegrafira, naj pogledajo v tak in tak voz, kjer bodejo zlate morda še našli. Železniški uradnik g. S., ki je imel tedaj ravno službo, gré z enim služabnikom voz preiskavat in v resnici cel nepokvarjen zavitek napoleonov na mestu najde, kakor je lastnik brzojavil. Poslali so se iz Ljubljane na načelnika postaje na Zidanem mostu z bodočim vlakom, kjer so se prestrašenemu popotniku na njegovo največjo radost izročili.

Pri tej priložnosti zdi se nam potrebno potujoče občinstvo opozoriti na slučaj, da če bi kdo kaj na železnici pozabil, naj dotično na kaki postaji, katerikoli je enako, uradniku ali pa načelniku oglasi in zagotovimo mu, da če je dotična stvar prišla v roke kakemu železniškemu delavcu, da jo bo nazaj dobil, kajti taisti vsako najmanjšo kakor tudi največjo reč izroče na postaji načelniku, kateri take reči potem pošilja na postajo, ki je odločena za zbirališče najdenih in od popotnih zgubljenih reči; hranijo se take reči po eno leto; ako se med tem časom ne oglasi nihče za-nje, se prodajo po javni dražbi.

(Na Dunaj!) Kdor se hoče tje kaj in nazaj prav poceni voziti, naj sede na zabavni vlak, ki se popelje iz Ljubljane tje kaj v soboto na 23. t. m. na žitni somenj in pa na razstavo gibal in strojev za orodje. Vožnja v tretjem razredu za sem in tje stane le 12 gold. v drugem pa 18 gold.

(Baron Goedl-Lannoy) posinovil je nekdanjega nečaka sedanjega c. kr. lajtenanta na redovni ladiji (stotnik) g. Richarda Basso-a, adjutanta pri pomorskem zapovedniku viceadmiralu baronu Sternecu. Nj. Veličanstvo so sedaj dovolili, da baronat z imenom in grbom vred preide na omenjenega gospoda Basso-a, ker g. državni poslanec slovenskih Stajarcev baron Goedl-Lannoy nima lastnih otrok moškega spola.

(Na gimnaziji) v Sarajevu je razpisanih več profesorskih služeb in sicer služba ravnateljska z 1400 gld. plače 400 gld. doklade in prostem stanovanjem v gimnazijskem poslopji. Služba za klasično filologijo in druga za hrvatski in nemški jezik, vsaka s 1000 gld. plače, 200 gld. doklade in 300 stanovnine. Razpisuje jih skupno finančno ministerstvo na Dunaji.

Razne reči.

— Prepovedana loterija. Denarno ministerstvo je odbilo prošnjo nemškega društva v Sternbergu, da bi smelo prirediti loterijo v prospeh nemškega „Schulvereina“. Društvo ni z odlokom zadovoljno in se je obrnilo naravnost do cesarja.

— Po vsem zgornjem Avstrijskem se za časa volitev opravljajo očitne molitve, da bi se volitve v deželni zbor za katoliško stranko srečno izvršile. Posnemanja vredno tudi pri nas, toliko bolj, ker še konservativne stranke nimamo. Bog daj, da bi se kmalo ustanovila, sicer je mogoče, da bodo se prihodnje volitve še slabše vršile, kakor zadnje. Toraj delujete moške, katerim katoliško ljudstvo zaupa, da ne bo prepozno!

— Česki seminar v Rimu. Kakor se poroča „Čehu“ iz Rima misli se tam meseca oktobra odpreti česki seminar za duhovnike. Rektor novega ustava bo baje profesor modroslovja pri propagandi abbé Lorecelli.

— V spomin Krištofa Kolumba. L. 1892 bo štiri sto let, kar je najdel Krištof Kolumb Ameriko. Pri tej priložnosti misli Mexika napraviti svetovno razstavo in postaviti Kolumbu dostojen spominek, ki naj bi se plačal z doneski vseh narodov.

— Morje med vredništvom dnevnika in tiskarstva. Mar li to ni mogoče? Res čudno, pa resnično. Vredništvo časopisa „Heralda“ v Novem Jorku je poslalo v vse dele sveta svoje sodelovalce, kateri pošiljajo vsak dan po telegrafni poti svoja poročila v London. Od tod jih bodo pa po novi žici, katero je napravil lastnik imenovanega lista med Londonom in Novim Jorkom v Novi Jork telegrafirali. Uvodni članki bodo tudi v Londonu pisani in vsak večer v Novi Jork telegrafirani. — Koliko mora list lastniku dobička prinašati?

— Največa sramota za sedanji svet je suženjstvo, ki stavi človeka na enako stopinjo z živalijo, kakor da bi se ne razločeval od nje s tem, da ima neumrjočo dušo. Suženjstvo vlada še v srednji Aziji, pa tudi v Ameriki, na španjskih otokih in v Braziliji. Kakor se poroča iz Rio de Janeira, je izdala ondotna vlada osnovo postave, da se suženjstvo polagoma odpravi. Za zdaj naj bi se izpustili vsi sužnji, ki so že 60 let stari, drugi pa polagoma, tako, da bi v 10 letih popolnoma prenehalo to za ves človeški rod sramotno stanje.

Telegrami.

Petrograd, 20. avgusta. Car napravil je na čast avstrijskega cesarja Franca Jožefa dvorni obed, na katerega je povabil avstrijskega generala Windischgrätz, nemškega in francoskega poslanika. Pri obedu je car napil na zdravje cesarja Franca Jožefa, godba je pa zasvirala cesarsko himno.

Pariz, 20. avgusta. Včeraj pomrlo je v Marseille 8, v Toulonu 1, v okrožji iztočnih Pirenej 15 in drugod po južnej Franciji 12 ljudi za kolero.

Pariz, 20. avgusta. Jutri je poslednji razgovor Ferryja s kitajskim poslancem Li-Fong-Paom. Ferry zahteva 80.000.000 milijonov frankov odškodnine in je le dva dni časa v premislek dovolil. Ako bi Kitajci ne priznali plačila, ima Courbet že povelje, da se polasti orožnice v Fu-Čeu in družih važnih krajev.

London, 20. avgusta. Razun „Standarda“ vsi drugi angleški listi grajajo angleško politiko nasproti Nemčije ter povdarjajo potrebo nemške prijaznosti.

Umrli so:

19. avgusta. Matija Lampič, bivši sedlar, 65 let, Kravja dolina št. 11, pljučni edem. — Jožefa Saller, tovarniška delavka, 24 let, Rožne ulice št. 13, jetika.

V bolnišnici:

20. avgusta. Jakob Dovč, delavec, 30 let, Haematemesis.

Tuji.

19. avgusta.

Pri **Maliči**: C. in F. Pečatkin, zasebnika, iz Petrograda. — Frane Steiner, c. k. nadstavn. svetnik, z Dunaja. — Fr. Printz, trgovec, z Dunaja. — A. Praunet, trgovec, iz Dennerberga. — Viktor Kleiber, spediter, iz Grada.

Pri **Stonu**: P. Hiertz, trg. pot., z Dunaja. — Karl Castellazzi, zasebnik, iz Grada. — Ferd. Knötz, izdelovalec vozov, iz Grada. — Jurij Hoffmann, c. k. šolski nadzornik, z družino, iz Trsta. — Frane Cukjati, trgovec, iz Št. Gotharta. — Frane Fatoir, trgovec, iz Broda. — Jurij Formaggi, lekarnar, s soprogo, iz Budapešte. — Dr. Marka Costantini, iz Pazna. — Jurij Rudolf, c. k. major v pok., iz Bistrice. — Janez Kogej, nadučitelj iz Brezovice.

Pri **Avstrijskem caru**: Tomaž Strukel, iz Knina.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 58 gl., Rio 49, St. Domingo 60, Portorico 90, biserna 98, Cejlon 74—125, Java 64, Mokka 97—106.

Sladkor po 20.75—29 gld.

Dišave: poper 85 gl., žbice 62—100.

Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 10, iz Smirne 18, rozine 5, pomorance 4.50, limone 4.25 za vsak zaboj, rožiči 5, mandeljni 84.

Olje: laško 70—88 gl., albansko 42—48, dalmatinsko 43, angleško 34.50, petrolej 9.50.

Kože: juhtovina 260, podplatje 125—160, teletnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 60, zajčje sto komadov 24 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, ister-ska 110.

Bombaž: ameriški 76, indijski 48.

Ježice po 11—25 gl.

Mast: maslo 98—104, angleška 54, ogerska 62, špeh 56.

Žito: pšenica ruska 9.50—9.—, laška 10.—, koruza 6.25, rž 7, oves 7.50, fižol 11—12, grah 13—15, riž laški 18.75, indijski 11.50—goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

21. avgusta.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl. 85	kr.
Sreberna	81	75
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103	55
Papirna renta, davka prosta	95	85
Akcije avstr.-ogerske banke	857	—
Kreditne akcije	309	75
London	121	60
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	75
Francoski napoleonond.	9	65½
Nemške marke	59	50

Od 20. avgusta.

Ogerska zlata renta 6%	122 gl. 10	kr.
" " " 4%	92	30
" " " papirna renta 5%	89	15
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld. 108	50
" " " Länderbanke	101	75
" " " avst.-oger. Lloyd v Trstu	553	—
" " " državne železnice	308	—
" " " Tramway-društva velj. 170 gl.	214	50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124	75
4% " " " 1860	500	135
Državne srečke iz l. 1864	100	169
" " " " 1864	50	168
Kreditne srečke	100	179
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	19
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108	20
" " " Ferdinandove sev.	105	50
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	105	—

Za službo cerkovnika

ali sicer za kak posel pri farovži se lepo priporoča prečastiti duhovščini

Janez Babič.

(2)

Bolj natančno se izvé pri vredništvu „Slovenca“.

Imamo jo!!

Po vstrajnih študijah posrečilo se je dr. pl. Bendenu izumiti

pomado za lase,

o kateri se lahko z dobro vestjo reče, da je na svojem mestu. V čisto kratkem času po tej pomadi priraste gosta in krepka brada, kakor tudi lasje; zabranjuje pa tudi izpadanje las. Izumnik je porok za brezpojojen vspeh.

(41)

Steklenica velja 2 gld. a. v.

Edina prava se dobi pri izumniku dr. pl. Bendenu v Pragi, Salmove ulice šte. 7, kamor je treba denar predposlati.